

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України/ за заг. ред. В.Т.Маляренка, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 2-е вид., перероб. та доп. – Харків: ТОВ "Одиссей", 2005. – 1154 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: 9-те вид., переробл. та доповн. / За ред. М. І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К.: Атіка, 2012. – 1316 с.

УДК: 343.9 (043.2)

Видмеденко О.В.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м.Київ
Науковий керівник: Мотлях О.І., к.ю.н., доцент

СЛІДИ ЛОКОМОЦІЙНИХ НАВИКІВ ЛЮДИНИ

Локомоційні рухи здавна приваблюють увагу криміналістів, оскільки ці сліди мають певну інформацію про особисті властивості людини, їх не можна ототожнювати зі слідами ніг, що вивчаються трасологією і відображають форму, розмір і розташування зовнішніх ознак слідоутворюючих об'єктів (боса нога, взуття).

Локомоція (від. лат. locus – місце, motio – рух) – це різні рухи людини, пов'язані з переміщенням її тіла у просторі [1, с.321].

До локомоційних рухів відносять ходу, плавання, біг, координацію людини в просторі. Вони є рефлекторним актом – навиком, який виникає в процесі навчання і життєвого досвіду. Вироблені локомоційні рухи стають навиковими моделями, які допускають їх координацію вищою нервовою системою. Локомоційний слід є відображенням властивості людини, він існує лише в процесі переміщення тіла у просторі (хода, біг, будь-яка діяльність). Саме тоді його можна спостерігати і фіксувати.

У спеціальній науковій літературі при розгляді механіки ходи людини розрізняють шість фаз, що впливають на утворення слідів ніг.

Перша фаза – стопа ноги викидається уперед і, опускаючись, п'яткою торкається опори, на яку поступово переноситься центр ваги тіла. Потім стопа розпочинає здійснювати обертальний рух від п'ятки до носка – перекочуванням стопи. центр ваги поступово переноситься на п'ятку ноги, що торкнулася опори, остільки в сліді п'ятка (каблук) має більшу глибину, ніж проміжна частина.

Друга фаза – стопа, продовжуючи перекочування, всією поверхнею вступає в контакт з опорою. Центр ваги тіла поступово переміщується в носок.

Третя фаза – при перекочуванні і зміщенні центру ваги до носка п'ятка поступово підіймається уверх і віддаляється від опори.

Носок повністю входить у контакт з опорою і вся вага тіла переміщується на нього. В той же час відбувається поштовх.

Четверта фаза – після поштовху стопа відділяється від опори і піднімається уверх, у той же час друга нога здійснює третю фазу і центр ваги тіла переноситься на неї. Усе тіло зміщується у бік, наприклад, правої ноги, якщо рух розпочався з лівої.

П'ята фаза – піднята нога перебуває у вільному стані і здійснює маятникоподібний рух – виноситься уперед, відповідно корпус тіла нахилється і рухається уперед.

Шоста фаза – піднята нога, здійснивши маятникоподібний рух, опускається п'яткою стопи на опору, і цикл повторюється знову, тобто людина перемістила своє тіло на крок уперед [2, с.88].

Локомоційні рухи, які проявляються при ході, бігу, орієнтуванні в просторі, тобто при збереженні вертикального положення, мають навикову природу. І.П. Павлов писав: "... ми знаємо, що і стояння, і хода, і взагалі урівноваження тіла в просторі – рефлекси"[1, с.265]. Динамічний стереотип локомоційних рухів, що сформувався, стає варіативною моделлю (відносно стійкою), контрольованою свідомістю.

Для вивчення локомоційних рухів, матеріалізованих у слідах ніг, треба знати їх ознаки. Локомоційні ознаки – це рухові навики, які відображуються лише в сукупності матеріальних слідів ніг, залишених під час руху людини. Окремі і малі групи слідів, котрі не відбивають напрямку руху, є непридатними для визначення елементів ходи. Ознаки ходи (лінія напрямку руху, лінія ходи, довжина правого і лівого кроків, кут розвороту стопи правої і лівої ніг, ширина кроку) можуть бути вимірянні лише на достатній кількості однойменних слідів, побудованих у систему, котра зветься доріжкою слідів.

Для одержання відносно постійних результатів вимірювань ознак локомоційних рухів ігри огляді слідів ніг на місці події належить дотримуватися таких правил:

1) доріжка слідів повинна мати не менше 20 слідів і пряму лінію напрямку руху; 2) вимірювання мають здійснюватися на місці події, а потім по панорамному знімку; 3) вимірюють усі ознаки в кожному сліді,

а потім обчислюють середнє арифметичне значення ознаки, що відображується в протоколі огляду місця події [4, с.137].

Для висування версій щодо окремих властивостей і ознак людини за ознаками ходи належить враховувати деякі типові версії, висловлені вченими-криміналістами і підтверджені практикою. Ототожнення людини за ознаками ходи – досить рідке явище. Найчастіше елементи ходи свідчать про належність особи, яка залишила сліди, до певної групи за професійними ознаками (спортсмен, моряк, вантажник і т.п.).

Отже, дослідження слідів локомаційних навиків людини являють собою невід'ємну частину криміналістики, що дає змогу краще та ефективніше дослідити окремі властивості та ознаки особи.

Література

1. Салтевський М.В. Криміналістика. [підручник]: У 2-х ч. Ч.1. / М.В. Салтевський – Х.: КонСУМ, Основа, 1999. – 416 с.
2. Біленчук П.Д. Криміналістика.: [підручник]:/ Біленчук П.Д., Дубовий О.П., Тимошенко П.Ю., Салтевський М.В.. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 1997. – 232 с.
3. Біленчук П.Д. Криміналістика (криміналістична техніка): Курс лекцій / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К.: МАУП, 2001. – 216 с. – Бібліогр.: с. 211-212.
4. Криміналістика (/ Уклад.: В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А.Журавель та ін. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2008. – 155 с.

УДК 343.424 (043.2)

Гладченко І. В.

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Рощина І. О., к.ю.н., доцент

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СТ. 180 КК УКРАЇНИ "ПЕРЕШКОДЖАННЯ ЗДІЙСНЕННЮ РЕЛІГІЙНОГО ОБРЯДУ"

Свобода віросповідання є фундаментальним загально визнаним правом людини. У ст. 35 Конституції України вказано, що кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу

сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культу і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Стаття 180 КК України "Перешкоджання здійсненню релігійного обряду" служить однією з гарантій реалізації цього положення Конституції.

Техніко-юридичний аналіз положень ст. 180 КК України дозволяє виділити наступні недоліки:

1. Чинна редакція ч. 1 ст. 180 КК України визнає злочином лише "незаконне" перешкоджання здійсненню релігійного обряду. Спеціальні вказівки на незаконність, неправомірність, протиправність тощо діянь допустимі лише у статтях Особливої частини КК України. Йдеться про випадки, коли аналіз галузевого законодавства дозволяє сформулювати чіткий перелік діянь, які вважаються законними, коли суб'єкт діє в законодавчому полі та перелік протилежних, незаконних діянь. Нормативно-правові акти України не дають можливість сформулювати перелік випадків, коли допускається перешкоджання здійсненню релігійного обряду (звісно ж, за відсутності обставин, що виключають злочинність діяння).

2. Одним із суспільно небезпечних наслідків перешкоджання здійсненню релігійному обряду, поряд зі зривом останнього, названо також "загрозу зриву". Потрібно повернутися до злочину із формальним складом та передбачити кримінальну відповідальність за сам факт умисного перешкоджання проведенню релігійного обряду. Можливість кримінальної відповідальності за посягання на фундаментальні людські цінності не повинна обмежуватися фактором настання суспільно небезпечних наслідків.

3. Частина 2 ст. 180 у якості способу примушування священнослужителя до проведення релігійного обряду визнає "психічне насильство". Це поняття трактується юристами надто різноманітно, що унеможливує його однакове розуміння, ускладнює процес кримінально-правової кваліфікації. Тому як спосіб вчинення злочину слід вказувати: "... шляхом застосування фізичного насильства до потерпілого чи його близького родича, погрози застосування такого насильства або погрози обмеження прав, свобод чи законних інтересів цих осіб" [1, с. 587].

До системно-правових недоліків ст. 180 КК України можна віднести наступні:

1. Незрозумілим та непослідовним є обмеження у ч. 2 ст. 180 КК України кола потерпілих священнослужителями. С.Я. Лихова відзначає,